

משמרת שמחות

לכל מעלותיה לינשא ליהושע [שכל מהותו היה תלמיד השואף רק לעלות] ולצאת ממנה נביאים.

והנה אצל נח אף שכל ימי דור המבול היה צדיק והיתה לו מלחמה עם דורו והוכיחם והתריע בהם, ובזה עצמו זכה לעצמו שנלחם בהם ולא נתחבר עמהם וזכה להציל בזה את כל העולם [ולא את דורו] וכן בתיבה לא נח ועסק כל זמן שהותו בתיבה בצדקה ללא מנוחה, ובזכות הצדקה הזו ניצל כמו שאמר שם לאברהם אבינו [מדרש שוח"ט פרק ל"ז ועי' סנהדרין קח:] אבל לכשיצא מן התיבה והעולם היה שומם וכבר לא היה לו הנסיון כנגד בני דורו, ולא התעסק עם הבע"ח חיפש מנוחה כי כשמו כן הוא "נח", ואז ויחל נח איש האדמה ויטע כרם ונעשה חולין. לא כן אברהם אבינו אע"פ שנולד אצל עובדי ע"ז מ"מ היה עולה ומתעלה ככל מהותו "לך לך" והולך מדרגה לדרגה, ושוב נאמר לו "התהלך בארץ לארכה ולרחבה" ושוב נאמר לו "התהלך לפני והיה תמים" הולך ולא נח, וכמו כן שרה אמנו "ואברהם ושרה זקנים באים בימים" עם כל הימים שלהם אין יום שנאבד, וכל ימיה שוין לטובה בת ק' כבת כ', עולה ומתעלה ממדרגה למדרגה עד שאברהם אבינו טפל לה בנביאות נצטוה לשמוע בקולה כשהיה בגיל מאה ושלוש והיא בת תשעים ושלוש, והיא ניצלה כל ימיה לעבודת השי"ת.

ויסוד גדול זה היינו רואים אצל אמי מורתי "חיה שרה" ע"ה, אע"פ שהיתה אלמנה שלשים שנה היתה עולה מדרגה לדרגה, כל ימיה ללא מנוחה בזריזות כעלמה, ובכל יום היתה מוסיפה קבלות חדשות ותפלות חדשות, ודורשת רעיונות נפלאים ומוסרים וחכמה, עד ששבקה חיים ביי"ט מרחשון מוצש"ק, א' לפר' חיי שרה, וכולנו באנו לספוד לשרה ולבכתה.

והנה נא' בשרה אמנו "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים". וצ"ב מהו ויהיו חיי, הלא כעת הוא לאחר מיתה, ולמה לא נאמר כמו בפר' בראשית ואלה ימי אשר חי, לשעבר על מה שחי.

הקדמה

אלא למדנו מזה דעיקר חיותו של הצדיקים שבמיתתם קרויים חיים, דהם החיים לאחר המיתה, וע"ז נאמר ויהיו חיי שרה, דהיינו כל המאה עשרים ושבע שנים הם החיים שחיה שרה אמנו, והם החיים שעליהם נאמר "ואברהם ושרה זקנים באים בימים" עם הימים שלהם כמ"ש בזוה"ק כל יום עם עבודתו אף יום ורגע לא נאבד, וכעת מתחילים החיים האמתיים של הצדיק שהוא אוכל את כל ימי חייו לאחר מיתתו שעליו נא' להנחיל אוהבי יש, והם הם החיים האמיתיים, וע"ז נא' "ויהיו חיי שרה".

והנה לעת כזאת אף אמי מורתי ע"ה באה לעולם האמת עם כל שנות חייה ומעשיה הטובים וזכותיותיה, ועם כל צאצאיה ונכדיה וניניה זרע ברך ד' שהם ממשיכים להוליכה בעולם האמת מחיל אל חיל [שלכן נקרא הבן כרעיה דאבוה שהוא ממשיך להוליכו ולהתעלות במעשיו הטובים], ויהי רצון שתהא נשמתה בגנזי מרומים תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים ליהנות מזיו השכינה ולהשביעה מהטוב הצפון לצדיקים, ותשכון בטח בדד ושאנן מפחד רעה, ונשמתה תהא צרורה בצרור החיים ולהחיותה בתחיית המתים בקרוב, ולראות כולנו בבנין ציון ובגאולה שלימה ולחזות עין בעין בשוב ד' ציון.

והנה הן אמנם שלמו ימי אבל אמי אך עדיין נותרנו יתומים מפטירת רבינו הגדול מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ונתקיים בנו "יתומים היינו ואין אב" דיתומים יש להם אב דבי"ד אביהם של יתומים ואנו נותרנו יתומים ואין בי"ד להחזיקנו, אשר מיום שעזב אותנו למנוחות, נשארנו ללא משען ומשענה ואין לנו שולחני להרצות מעותינו לפניו, ומיום שנסתלק מאתנו רבה המכשלה וערבה כל שמחה והאמת נעדרת ונעשית עדרים עדרים, בן קם באביו איש משתלח באחיו כלה בחמותה, תחת אשר היה לנו אב זקן וכולם היו סמוכים על שלחנו ושותים בצמא את דבריו ופסקיו המאירים בכל חלקי התורה, וכולם קיבלו דעתו והנהגתו ללא עוררין ושתו בצמא את דבריו, מיני אז רבו הדעות, ועם ישראל נחלק לכתות כתות, זה

משמרת שמחות

אומר בכה וזה אומר בכה, ויצרא דמחלוקת עושה מכל דבר פלוגתא ותולה כל דבר בכך, עד שהשאלה הראשונה הנשאלת בענייני שדוכין היא "למי אתה ואנה תלך", וגם אלו אשר יושבים מן הצד ומקיימים בעצמם "והמשכיל בעת ההיא ידום" נחשדים ע"י כל א' לצד השני, מה נאמר ומה נדבר, עד אשר גם אי אפשר לחתום לאגודות של צדקה וחסד באומרם למה חתמת עמהם ולמה נראית תמונתך עמהם, נהיינו גרועים מן הגוים אשר ציוו חז"ל מפרנסים עניי גוים עם עניי ישראל, ואילו אפי' לסייע לאגודות של צדקה וחסד חיים בלענו, ותחת אשר כל צד יראה במעלת הצד השני, כאשר השרישונו רבותינו זיע"א, וליקח מכל צד מעלתו הדברים הטובים שיש ללמוד מהם שזה הדבר הראשון במחלוקת וכמ"ש מרן החזו"א זצ"ל לנסות להבין הצד השני, ובזה כולם היו זוכים, כל א' עם דעתו ושיטתו ולהתבשם גם מדעת השני, תחת זאת כל א' מבטל דעת השני לגמרי, עד שמה שאצל הא' הוא מצוה גדולה אצל השני הוא איסור חמור, ומתוך כך באים לידי מחלוקת לשם שמים שסופה להתקיים, והשורשים מתפצלים לענפים רבים אשר בכל ענף וענף תילי תילין של מחלוקת ומריבות, על דברים שלא עלתה על דעתם כלל, ובאים לאיסורים חמורים של דיבור ותגרה וכו' וכו', והעולה על כולנה היא קלות הדעת של עוון מסירה למי שעומד בצד השני.

והנה כ"ז גרם שכמעט נשתכחה תורת בין אדם לחבירו, באשר כל האיסורים החמורים של בן אדם לחבירו נהפכו למצוה, וכאשר היינו תמיד מושרשים שעוונות של בן אדם לחבירו הם החמורות ביותר וכמ"ש הרא"ש בפ"ק דפאה, וכדאמרו חז"ל ביומא ט' ב' דבית שני שעסקו בתורה לא נחרב אלא בעוון שנאת חנם, וברו' פ"ק דיומא ה"א (ד): "אבל בשני מכירין אנו אותם שהיו יגיעין בתורה וזהירין במצות ובמעשרות וכל ווסת (מדות) טובה היתה בהן אלא שהיו אוהבין את הממון ושונאין אלו לאלו שנאת חנם וקשה היא שנאת חנם שהיא שקולה כנגד ע"א וגילוי עריות ושפיכות דמים" ע"כ.

הקדמה

וצריך לצווח ולהכריז השכם והערב בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אשר זאת התורה לא תהא מוחלפת, ולא יעזור שום דבר דחומר איסורי בין אדם לחבירו נשאר בכל חומרתו, וכמו שאמר רבינו החפץ חיים זצ"ל דבשעה שצריך ליתן דין וחשבון על כל המעשים לא יועיל שום טענה שהוא שייך לקבוצה זו או לחסידות זו או לרב זה, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה לשונאיו שהיו גדולי תורה שבדור וצווחו לו על מעשה בת שבע "הבא על אשת איש מיתתו בחנק ויש לו חלק לעולם הבא אבל המלבין את פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא".

ועלינו להשריש יסוד זה זכשם שמחמירין אנו בכל דקדוקי מצוות דבין אדם למקום לפרטיהם, כך הדקדוק בבין אדם לחבירו לא פחות ואף יותר כי עונשו חמור יותר, וכבר ידועים דברי רבינו הנצי"ב זצ"ל בהקדמה לספר בראשית, ואדרבה מתוך שהוא מצוי יותר והיצר הרע שם מקטרג ביותר צריכים ליתן לב ע"ז ולחשוב מחשבות מוסר ולהשמר מכל דבר העלול להגיע לידי מצה ומריבה. וברור למעלה מכל ספק דמעשה שטן הצליח ואף א' לא העלה בדעתו שיגיע מצב זה למה שהגיע במחנינו, ואם היו יודעים מראש היה כל א' מקרב עצמו לחבירו.

והנה כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן ואל לנו להתיאש מהמצב, וציוו חז"ל שלא להחזיק במחלוקת ולמדו כן בסנהדרין קי. מהכתוב "וישלח משה לקרוא לדתן ואבירם" מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, והובא ברש"י עה"ת פר' קרח "כדי שלא להחזיק במחלוקת", ולמדנו מזה וכן מפורש בשאילתות לרב אחאי גאון דמשה רבינו הוא היה נחשב למחזיק במחלוקת אם לא היה שולח לקרוא לדתן ואבירם, וכדביאר כ"ז בשאילתות פר' קרח שאילתא קל"א וז"ל "ולא מיבעיא דזוטר בעי למיכף לרבה אלא אפי' רבה מיבעי ליה למיכף לזוטא דלא תהוי פלוגתא דכתיב ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וגו' ואמר ריש לקיש מיכן שאין מחזיקין במחלוקת ואמר רב יהודה אמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו דכתיב ולא יהיה כקרח וכעדתו".

משמרת שמחות

ומעתה החובה עלינו דהיינו גם הצד שבטוח שהוא האמיתי ושחולקין עליו, לקרוא ולפתוח לשלום, ומי לנו גדול ממשא רבינו אשר עליו היה מוטל שלא להחזיק במחלוקת.

והנה עמך כולם צדיקים, ומי כעמך ישראל וכולם רוצים לעשות רצון קונם, וכאשר כולם ישכילו להבין שבזה תלויה עיקר גאולתנו, כמו שאנו אומרים בתפלה "הוא יגאל אותנו בקרוב חברים כל ישראל", בודאי יתקרבו הלבבות זה לזה, עד שבאמת יראו שכמעט אין כאן מחלוקת כלל, וכל לבבות דורשים ד', וכולם שוים בעיקר, אלא שבפרטי העבודה נחלקו זה עובד ד' בצורה זו וזה בצורה זו, שלכן יש לנו י"ב שבטי קה כל א' ועבודתו וכולם יחד משלימין רצון ד', כמ"ש הספורנו ר"פ בהעלותך, דכך צורת המנורה "מקשה תעשה המנורה" מכל כלל ישראל איש על דגלו לשבטיו.

והנה אליהו הנביא בא לעשות שלום בעולם כדאיתא בסוף עדויות, ולמדנו מזה שדור שבן דוד בא קטגוריה בת"ח, ומ"מ הואיל וכולם דורשים ד' על אליהו הנביא מוטל לעשות שלום ביניהם, ואפי' בין משיח בן יוסף למשיח בן דוד וכדכתיב בישעיהו פרק יא יב-יג "ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל ונפצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ וסרה קנאת אפרים וצרי יהודה יכרתו אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים", וברש"י שם "משיח בן יוסף ומשיח בן דוד לא יקנאו זה בזה", שלכל זה אנו מצפים ומייחלים בגאולה העתידה והקרובה מאד. ויתקיים בנו מה שכל ישראל מתפללים בימים הנוראים "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". והננו תפלה לנורא עלילה שנזכה בקרוב ל"כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון", ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים.

הקדמה

והנני להודות בזה להרבנים הגאונים שעברו על הספר והעירו הערותיהם והארותיהם ידידי הגאון ר' משה הסגל שליט"א, והגאון ר' יעקב הכהן ברגר שליט"א, והגאון ר' זכריה בשארי שליט"א, ואחרון חביב לבני הרב הגאון ר' יעקב קארפ שליט"א בעמח"ס "שמוש זקנים" שעבר במיוחד על הספר והעיר והאיר וציין כי ד' הטובה עליו, כולם יתברכו מאת ד' ברו"ג ולהרביץ תורה בישראל ויה"ר שיפוצו מעיינותיהם חוצה ויהנו רבים לאורם ויזכו להגדיל תורה ולהאדירה.

ושפתי לא אכלה מלהודות לידידי רבי משה ששון שליט"א מפנמה, שתרם כל הוצאת ספר זה לע"נ ההורים, בהשתדלות בנו ידי"נ הרב הגאון ר' יוסף ששון שליט"א מירושלים עיה"ק בעמח"ס הנפלא "הסוכה והלכותיה", יה"ר שיזכו לברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם ברו"ג ולרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח וסיעתא דשמיא בכל אשר יפנו, ולהגדיל תורה ולהאדירה מתוך נחת והרחבה.

